

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยความคาดหวังของผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 3 ของจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับคุณสมบัติ และบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะจำแนกข้อมูลตัวแปรต่าง ๆ ในรูปตารางแสดงความถี่ สำหรับสถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม มาอธิบายประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ และมีความชัดเจนในการอธิบายมากยิ่งขึ้น ซึ่งข้อมูลส่วนนี้จะได้จากการสังเกตในสนาม และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ประมวลผลข้อมูล ระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 วิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 แนวทาง คือ

3.1.1 วิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบทบาท และคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ และทฤษฎีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ บทความวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการศึกษา ออกแบบและกำหนดวิธีวิจัย

3.1.2 การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพะเยา

3.2 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.2.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากภาคสนาม ซึ่งจะได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาท คุณสมบัติของ ส.ส. การมีส่วนร่วมทางการเมือง และทฤษฎีความคาดหวัง จากหนังสือวิชาการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) ระดับการศึกษา
- 4) สภาพลักษณะที่อยู่อาศัยนอกชุมชนหรือในชุมชน

3.3.2 ตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) ความคาดหวังต่อบทบาทของ ส.ส.
- 2) ความคาดหวังต่อคุณสมบัติของ ส.ส.

3.4 สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดสมมติฐานไว้ดังต่อไปนี้

3.4.1 ประชาชนในเขตชุมชนเมืองกับเขตชุมชนชนบทมีความคาดหวังด้านคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของ ส.ส. ที่แตกต่างกัน

3.4.2 เพศ วัย การศึกษาของประชาชนที่ต่างกันมีผลต่อความคาดหวังในด้านบทบาทและคุณสมบัติต่างกัน

3.5 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.5.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย ประชาชนในอำเภอดอกคำใต้ อำเภอเชียงม่วน อำเภอปง และกิ่งอำเภอภูพานยาว

3.5.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ทำการสุ่มตัวตัวอย่างจากประชากรด้วยวิธีเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเมื่อเข้าไปเก็บแบบสอบถามในพื้นที่อำเภอที่ต้องการศึกษา หากพบประชาชนในพื้นที่นั้นก็ทำการสอบถามและพยายามที่จะให้มีการกระจายและหลากหลายของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดจึงได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน คือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบล และนอกเขตเทศบาลตำบล โดยเก็บข้อมูลอำเภอละ 100 ราย รวมทั้งสิ้น 400 ราย

3.5.3 วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้เตรียมไว้แจกจ่ายยังประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย พร้อมอธิบายให้กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้าใจวัตถุประสงค์ พร้อมขอความร่วมมือในการตอบ

แบบสอบถามตามความเป็นจริง เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วขอรับแบบสอบถามกลับคืน

ช่วงเวลาเก็บข้อมูลระหว่าง 1 ตุลาคม – 31 ตุลาคม 2543

3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามทั่วไป การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ความเห็นต่อการเลือกตั้งครั้งต่อไป นโยบายพรรคที่ชื่นชอบ ความเห็นต่อผู้ที่เหมาะสมจะเป็นนายกรัฐมนตรี และความคาดหวังต่อบทบาทและคุณสมบัติของ ส.ส. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดทั้งสิ้น 8 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา ภูมิลำเนา พื้นที่อยู่อาศัย รายได้ต่อเดือน และลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในคราวเลือกตั้งครั้งก่อน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของ ส.ส. ตามที่ต้องการ มีรายละเอียดทั้งสิ้น 7 ข้อ ประกอบด้วย บทบาทของ ส.ส. ที่พอใจ มีความประสงค์จะลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใด เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีความพอใจนโยบายของพรรคใดมากที่สุด ผู้ใดน่าจะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี การติดตามผลงานของ ส.ส. และคุณสมบัติของ ส.ส. ที่พอใจ

ส่วนที่ 4 การแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย ความคิดเห็นต่อหน้าที่ของ ส.ส. ตามที่คาดหวัง และความคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งในคราวถัดไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้เทคนิคทางสถิติเพื่อแสดงรายละเอียดคำถามตามแบบสอบถาม และเพื่อทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยแยกรายละเอียดการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows ดังต่อไปนี้

3.7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลการใช้สิทธิเลือกตั้ง คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของ ส.ส. ที่ต้องการ ใช้ความถี่สะสม (Frequency) และร้อยละ (Percentage) พร้อมคำอธิบาย

3.7.2 การวิเคราะห์สมมติฐาน โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 หรือความเชื่อมั่นร้อยละ 95